N°. 217. # DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van een tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 4 FEBRUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 1.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . [illegible]

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

Het keerpunt, waarop het Oostersche vraagstuk thans [illegible] overbodig maken, dat wij daarop de bijzondere aandacht onzer lezers voor een oogenblik vestigen.

Minder nog dan vroeger, is de kans tot het behoud van den vrede, tot een minnelijk vergelijk, waarschijnlijk.

De troonrede door de koningin van Engeland uitgesproken en met zoo groote spanning te gemoet gezien, heeft die kans wel niet minder gunstig voorgesteld dan zij eenige dagen vroeger was; maar de feiten, die waren voorafgegaan en de omstandigheid, dat het hier alleen scheen aan te komen op het antwoord, hetwelk Engeland en Frankrijk zouden geven op de vraag van Rusland ter opheldering van het opdagen der vereenigde vloten in de Zwarte Zee, schenen genoegzaam aan te duiden, dat zij, die aan het behoud van den vrede nog niet wanhoopten, zich slechts aan een strooohalmpje vasthielden. De gerustheid, welke zich, vooral in de laatste dagen, openbaarde en in de houding der beurs — die soms bedriegelijke thermometer van den politieken toestand — kennelijk werd, kon dan ook door niemand, die wat dieper doorzag, worden toegeschreven aan de toeneming van waarborgen voor het behoud van de rust van Europa; zij was alleen het natuurlijk gevolg van overspanning, van afmatting na zoo lang gerekte gejaagdheid naar eene beslissing; zij was het welsprekend getuigenis hoe algemeen gewenscht werd, wat bijkans, zonder hoogst zonderlingen ommekeer, sints den laatsten tijd niet meer denkbaar scheen.

Wat de woorden der Troonrede van de Koningin verzachtends aanboden, welke flaauwe hoop daarin ook nog doorstraalde: de debatten, welke, zoo in het Hoogerals in het Lagerhuis, bij de behandeling der adressen in antwoord op die rede gevoerd zijn, hebben dat verzachtende weggenomen: deze naauwelijks meer schijnende straal van hoop doen vervliegen. Het is vooral in het Lagerhuis, dat de Minister Lord JOHN RUSSELL openhartig heeft verklaard, geene hoop te koesteren, dat de aan Rusland gedane voorstellen zullen worden aangenomen; en die anders — men lette er wel op — zoo vredelievende staatsman, heeft er bijgevoegd, dat Engeland zoodanig zijne maatregelen heeft genomen, dat, wanneer ook Rusland langer bleef dralen, om alleen te beter voor den strijd te zijn toegerust, Engeland niet minder gereed zou staan, om 's lands eer te verdedigen.

Zeer juist heeft de minister doen opmerken, dat Rusland alleen dán van den oorlog zou zijn terug te houden, wanneer Oostenrijk en Pruissen zich aansloten bij Engeland en Frankrijk. Beide laatste mogendheden hadden dan ook daartoe hunne beste pogingen aangewend; en de Minister RUSSELL verklaarde: »dat »alhoewel deze pogingen nog niet gelukt waren, hij »hoop koesterde, dat Oostenrijk (van Pruissen werd »gezwegen) begrijpen zou, hoezeer zijne belangen, »meer nog dan die van Engeland en Frankrijk, be»trokken was in de minnelijke schikking van het ge»schil.» Wij wenschen van harte, dat de Engelsche Staatsman in deze zijne hoop niet worde teleur gesteld; maar de feiten, de onderhandelingen, de verwikkelingen nagaande, zoo als die zich sedert een jaar hebben toegedragen en opeengestapeld, vreezen wij dat die Staatsman zelf hier meer eene redekunstige wending, ook in het uiterste van het gevaar, heeft gebezigd, dan een krachtigen waarborg gegeven tot het behoud van den vrede. De invloed van Ruslands politiek is in Oostenrijk zoo overwegend, vooral nadat Rusland in 1849, dat land als het ware van den ondergang heeft gered, dat het de vraag blijft of Oostenrijk aan dien invloed wel weêrstand zal kunnen bieden.

De feiten snellen, overigens, de redeneringen en de diplomatieke onderhandelingen voorbij. Tegelijk met het uitspreken van de Troonrede, hebben Frankrijk en Engeland hun antwoord gezonden aan de Russische gezanten te Parijs en Londen op de, door Rusland nopens het binnenzeilen in de Zwarte zee gevraagde opheldering. De officiële text van dat antwoord is nog niet bekend; wat men er reeds vroeger van had vernomen, [illegible] reeds gister avond deelden wij mede, dat de Russische gezant te Londen, na den ontvangst van dit antwoord, verklaard heeft Engeland te zullen verlaten, zoodat de diplomatieke betrekkingen tusschen dat land en Rusland zullen zijn afgebroken.

Er bestaat wel geen redelijke twijfel, of wij zullen in den loop van den dag van heden, gelijke tijding ontvangen ten aanzien van den Russischen gezant te Parijs, ten gevolge waarvan alsdan werkelijk de vredebreuk zal zijn tot stand gebragt.

Wij mogen hierbij evenwel niet verzwijgen, dat *de Constitutionnel* (het half-officiële orgaan der Fransche regering) de waarschijnlijkheid voorstelt, dat de heer VON KISSELEFF de diplomatieke betrekkingen niet zal afbreken, maar zich alleen *met verlof* zal verwijderen. Mogt deze meening zich bevestigen, men zal de verwijdering van den heer VON BRUNOW uit Londen aan gelijke omstandigheden moeten toeschrijven; en alhoewel deze wijziging in den *vorm* van het vertrek der gezanten alsdan van dadelijke vredebreuk geen bewijs zou zijn, zou toch, naar het gevoelen van de meeste gezaghebbende buitenlandsche dagbladen, die ons heden ter hand zijn gekomen, ook dit feit niet lang meer kunnen uitblijven.

Hoe het zij, het schijnt thans wel aannemelijk, dat de beslissende crisis in het zoo lang gerekte vraagstuk eindelijk dáár is. Een plotselinge, stellig verbazingwekkende en daarom onwaarschijnlijke ommekeer in de politiek van Rusland zou alléén — meenen wij — in staat zijn, die crisis ten gunste van den vrede te doen keeren. Wij voorzien het niet, en meenen veeleer, dat een oorlog tusschen Rusland en Engeland en Frankrijk onvermijdelijk schijnt. De houding van Oostenrijk en Pruissen zal dan bovendien moeten beslissen, of de oorlog een Europesche zal worden; en het jaar 1854 zou dan welligt bestemd zijn, om in de geschiedenis van dat werelddeel, maar in sommige opzigten in omgekeerde verhouding, een niet minder gewigtig keerpunt daar te stellen, als het jaar 1813.

De Heer THORBECKE had gezegd:

»Belasting heffen is oogsten, en de voorwaarde van »oogsten is juiste kennis en behandeling der voortbren»gende kracht. Hoe vrijer men het beginsel van pro»ductie maakt, des te grooter zal de oogst, ook voor »de schatkist, zijn. Arbeid is een beginsel van productie.

»Ik vraag, dat de wetgever een levens- en voedings»beginsel der nijverheid niet meer dan het verkrijgen »van grondstoffen beperke.»

De Heer J. B(ake) maakt daarop in *de Nederlander*, N°. 1089, onderscheidene bedenkingen, die wij wederom op den voet zullen volgen.

»Men gevoelt zich hier op eene zonderlinge manier »verrast, door, in plaats van een voorschrift, eene »soort van gelijkenis te vernemen: zij herinnert aan »de Spreuken of den Prediker. Maar de gelijkenis wordt »niet toegestaan. Het belasting heffen, dat de Staat doet, »is daarom geen oogsten: omdat de Staat niet zaait, »en zaaijen eigenlijk de onmisbare voorwaarde van »oogsten is. Dat zaaijen geschiedt door een ieder voor »zich en ieder oogst ook voor zich. Komt de Staat »nu om geld vragen, dat noodzakelijk uit dien oogst »moet betaald worden, dan is dit toch geen oogsten. »Hij die oogst, haalt het geheele product van het ge»zaaide binnen.»

Wij verklaren opregt, dat het ons niet mogelijk is geweest in de uitdrukking van het denkbeeld »belasting heffen» eenige overeenkomst te vinden met den stijl van Salomo in de Spreuken of den Prediker. We gelooven liever, dat de Heer J. B. naar eene gelegenheid [illegible] om op anti-revolutionnaire wijze, door de aanhaling van den naam eens Bijbelboeks, voor het publiek van *de Nederlander* en zijne geestverwanten eenig blijk te geven, dat hij in zijne financiële beschouwingen ook de Schrift raadpleegt. Wij hebben nogtans in ons blad van 31 December den Heer J. B. eene uitmuntende aanleiding gegeven, om zijne regtzinnige opvatting over de Spreuk van Salomo: »Wie het koren inhoudt, vloekt het volk», te stellen tegenover onze misschien in het oog der orthodoxen zeer liberale, d. i. kettersche, uitlegging en toepassing van die Spreuk; — we blijven nog altijd op de les van den ijverigen correspondent van *de Nederlander* wachten.

»De gelijkenis wordt niet toegestaan.» Voor ons gezond verstand was het voorbeeld treffend. In onze eenvoudigheid is zaaijen de onmisbare, ja, maar niet de eenige voorwaarde van oogsten. Er behoort toe juiste kennis van het zaad en doelmatige behandeling van het gezaaide. De Staat zaait niet; maar *moet* de *kennis* van het *zaad* en van het *zaaijen* trachten te bevorderen, door de onder zijn bereik zijnde middelen. De Staat zaait niet; maar *moet* zorgen, dat de *behandeling* van het *gezaaide* en van den *bezaaiden* akker geene belemmering ondervinde, waardoor van die zijde het mislukken van den *oogst* wordt voorkomen. Hoe getrouwer de Staat aan die verpligtingen voldoet, des te grooter zal de oogst zijn, *ook* voor de schatkist.

De Heer THORBECKE zegt niet, dat belasting heffen is oogsten *alleen* voor den Staat, maar *ook* voor de schatkist. De eenvoudige landman zou het den Heer J. B. kunnen duidelijk maken, dat hij, die oogst, wel het geheele product van het gezaaide binnenhaalt, maar dat op dat product, reeds vóór het binnen gehaald is, een last drukt, die uit den akker, uit de behandeling, uit de waakzaamheid en zorg met het zaad is ontsproten en aangegroeid, zoodat die verschillende arbeid als beginsel van de productie is te beschouwen.

Voor ons is het even duidelijk, dat hoe eenvoudiger en onkostbaarder nu die verschillende arbeid geschiedt, zoo de productie er maar door wordt bevorderd, of met andere woorden, de voortbrengende kracht onbelemmerd wordt toegepast, de oogst voor den zaaijer te meer voordeel oplevert. — »Hoe vrijer men den arbeid »maakt, des te grooter zal de oogst zijn.» Hoe kan men dan de nuchtere vraag doen: »Wat is de vrijheid van »een *beginsel?*» Wij raden den heer J. B. wederom het veld zijner afgetrokkene denkbeelden te verlaten en den eenvoudigen werkman in een der stoomfabrieken zijner woonplaats te vragen, welke gevolgen de geringste belemmering van de stoomgeleiders op de vervaardiging der goederen veroorzaakt? Hoe de onbelemmerde werking van elk deel der fabriek-inrigting een onmisbaar vereischte is voor de productie, zal hij ontdekken bij elken voetstap, dien hij nederzet en nader treedt aan de plek, waar hij het fabriekaat in de consumtie ziet overgaan.

Het is geen onbillijke eisch, die den wetgever [illegible] daan wordt, om, waar hij tot het heffen van belastingen verpligt is, de nijverheid niet te beperken, en, zoo zulks onvermijdelijk is, het verkrijgen van grondstoffen even als den arbeid, het levens- en voedingsbeginsel der nijverheid, zoo min mogelijk te belemmeren.

Wij meenen ons ontslagen te mogen [illegible] de verpligting, om aan te toonen, dat [illegible] derdaad onder de onmisbare [illegible] van de klasse van arbeiders [illegible] middel de accijns juist het gebruik [illegible] meer dan belemmert. — [illegible] klasse been vertoog over de [illegible] *Het Dagblad* staat, [illegible] in verscheidene wel*van Leyden* [illegible] geschrevene artikelen behandeld, en ofschoon de Heer J. B. [illegible] verklaard heeft geene dagbladen geregeld te lezen, zoo gelooven wij toch dat [illegible] revolutionnaire beginselen ademende bladen, [illegible] het genoemde, de uitverkorene uitzonderingen op die gewoonte zullen uitmaken.

En hiermede achten wij onze taak geëeindigd. Wij hebben die taak aanvaard op verlangen van *de Neder-*

lander en wij vertrouwen haar te hebben vervuld met het doel, om onzen tegenstander te overtuigen, op eene daarmede overeenstemmende wijze. Of wij dat doel hebben bereikt, het kan ons niet worden ten kwade geduid, wanneer wij verlangend uitzien naar het antwoord van den heer J. B. Nogtans weten wij, dat „onze „praktische betoogen bij de vrienden, die wij onder de „anti-revolutionnaire partij tellen, meer ingang vinden, „dan de theoriën, waarmede zij in *de Nederlander* van „tijd tot tijd worden beschonken.”

De Fakkel geeft in n°. 4 eene *lijst van Protestantsche grieven tegen het Ministerie* van Hall. *II.*

't Is niet voor het eerst, dat de heer van Hall de ziel is van het Nederlandsche Ministerie. De denk- en handelwijze van van Hall was van vroeger bekend. Van Hall is de type van het concessiestelsel. Het concessiestelsel was het stelsel van 't behoud, het stelsel dat wetten bij besluit vernietigde, dat van de Grondwet een wassenneus maakte, dat de Oost-Indische geldmiddelen ter salariering van fielten gebruikte, dat uitgevers van dagbladen in de gevangenis wierp, dat in het pausdom den hechtsten steun voor den troon deed zoeken en dat ons bij slot van rekening „de Maartsche buijen” berokkende.

Er zijn menschen wier werken hen hebben bekend gemaakt. 't Is niet alleen van Hall, maar ook Mr. Dirk Donker Curtius over wien het Protestantisme in Nederland zich heeft te beklagen.

Wat heeft het Ministerie *van bevrediging* gedaan? De beleedigers in het gelijk, de beleedigden in het ongelijk gesteld. De Roomsche partij, waarvan het Protestantisme jaren lang zooveel heeft te verduren gehad, heeft het Ministerie *van bevrediging* de hand boven 't hoofd gehouden en de Protertantsche partij als een stout kind in een hoek gezet.

Herinner u den inhoud van de adressen, die door de Protestantsche partij bij den Koning zijn ingediend. De Koning gaf er gehoor aan. Maar is er door 't Ministerie gevolg aan gegeven?

't Is reeds maanden lang geleden, dat wij het Ministerie Donker van Hall genoemd hebben het Ministerie van mystificatie.

Wie niet sterk in zich zelf door zedelijke beginselen is, zoekt de noodige sterkte buiten zich. Het Ministerie Donker van Hall zoekt ze bij Rome's hierarchie. Door het Protestantisme wil het zich de wet niet laten stellen, het Protestantisme deed het Ministerie Thorbecke vallen. Tegen een soortgelijken val moet Rome's hierarchie dit Ministerie bewaren. — 't Is wat fraais, wat schoons!

Vraagt gij speciaal naar de grieven, die het Protestantisme tegen het thans regerende Ministerie heeft. Derzelver lijst is lang. Zie hier eenige van dezelve:

1°. Het deed den Belg, den ultramontaan de Liederkerke, als Nederlandsch gezant bij het Hof van Rome blijven, terwijl die reeds door het Ministerie Thorbecke teruggeroepen was.

2°. Het zond den heer van Lightenvelt, lid van het Ministerie zelf, naar Rome, ten einde als 't ware den Paus excuus voor de Aprilsbeweging en het ontslag van het Ministerie Thorbecke te vragen.

3°. Het onderdrukte de uiting van den geest van het Protestantisme in de Tweede Kamer, bij gelegenheid van de discussie over het adres in antwoord op de Troonrede.

4°. Het liet de processien ook in gemeenten, waar zulks wettelijk niet geoorloofd was, ongestoord haren gang gaan, ja haar zelfs nog hier en daar door militaire magt begeleiden.

5°. Het beantwoordde de klagt over paapsche stoutigheden op nieuw te Ossendrecht gepleegd, met minachtend stilzwijgen.

6°. Het diende het ontwerp van wet in, regelende het Staatstoezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, dat, zoo als het ingediend werd, reeds weinig beteekende, omdat, zoo als het quasi geëmendeerd aangenomen is en afgekondigd, niet ten onregte genoemd is *een dood paard aan een boom gebonden.*

7°. Het herriep het heilloozé besluit van 2 Januarij 1842 niet.

8°. Het deed den Koning de bisdommen, door den Paus opgerigt, en de bisschoppen, door den Paus benoemd, van Staatswege erkennen.

9°. Het deed den heer Borret, den vriend en geestverwant van den heer Dommer van Poldersveldt, zitting nemen in den Raad van State.

10°. Het verhief den heer de Stuers, een Roomsche, tot opperbevelhebber van 's lands krijgsmagt in de Oost-Indiën.

11°. Het liet geene pogingen onbeproefd ten einde den heer van Heemstra, den vriend van Thorbecke en den voorstander der Roomsche partij in de provincie Utrecht, tot Minister van de Hervormde Eeredienst te krijgen.

12°. Het gaf aan den heer Fagel tot opvolger den heer van Lightenvelt, den waardigen kweekeling, gelijk *de IJsselbode* hem onlangs noemde, van den Kardinaal Antonelli.

13°. En het rigtte, zoo wij ons niet vergissen, al spoedig een schrijven aan Z. M. Commissarissen in de provinciën, waarbij aan deze in vele opzigten oppermagtige heeren werd te kennen gegeven, dat men van hunne verstandige bemoeijingen de stuiting van de Aprils-beweging verwachtte.

Wij vragen na de opnoeming dezer feiten of de Protestantsche partij met zulk een Ministerie vrede kan hebben?

Wij vragen, of de zegepraal der Aprils-beweging niet veeleer een nederlaag is te achten?

Wij vragen, of *wij* blind waren of ten minste kwalijk zagen toen wij reeds in de maand Mei ll. het artikel schreven: *zijn wij gerust?*

Wij vragen, of *de Nederlander* de zaak van de Protestantsche partij heeft bevorderd met het pas gedempte twistvuur weder aan te blazen en met de stem ter waarschuwing reeds tijdig aangeheven door *de Fakkel*, in meer dan een opzigt, berispenswaardig te noemen?

Wij vragen, of al de mannen op aanbeveling van de Vereeniging *Koning en Vaderland* tot leden van de Tweede Kamer benoemd en zulk een Ministerie ondersteunde, aan de verwachting beantwoorden?

Wij vragen, wat het onderscheid tusschen het Ministerie van Hall en het Ministerie Thorbecke, tusschen de vorige en de tegenwoordige Tweede Kamer is?

Wij prijzen de opregtheid en eerlijkheid van *de Fakkel*, dat zij in haar oordeel niet, gelijk *de anti-revolutionnaire partij* zulks doet, de spreuk doet gelden: „*duo cum faciunt idem, non est idem.*”

Van het standpunt van *de Fakkel* beschouwd, zijn de opgegeven feiten werkelijk grieven; want, na zoo veel bewogen en beroerd te hebben, om zoo menig onregt tot stand te zien gebragt, op die wijze te worden gemystificeerd, is waarlijk, om te blozen uit schaamte voor eigen naïviteit, die in den val liep. Te regt roept dan ook *de Fakkel* als troosteloos, alléén in haar wanhoop gelaten, uit: „*o, April-beweging! o, April-bewegers!*”

Onberekenbaar zijn de gevolgen, als men de slaaf van een volks-*waan* wordt; — want men lijdt het meest door waanzinnigheid.

Het *Goudsch Kronykske* neemt de grieven-lijst gretig over, omdat daaruit zou moeten blijken, „dat het meerendeel der groote Protestantsche, de Nationale partij, „minder toegevend is, en het Ministerie reeds vijandig is „geworden.”

Eindelijk voegt het Kronijkske, bij deze grieven van *de Fakkel*, nog de volgende vragen:

Wij vragen na de opnoeming dezer feiten, of de Protestantsche partij met zulk een Ministerie vrede kan hebben?'

Wij vragen, of de zegepraal der Aprils-beweging niet veeleer eene nederlaag is te achten?

Wij vragen, of *wij* blind waren of ten minste kwalijk zagen, toen wij reeds in de maand Mei ll. het artikel schreven: „*zijn wij gerust?*”

Wij vragen, of *de Nederlander* de zaak van de Protestantsche partij heeft bevorderd met het pas gedempte twistvuur weder aan te blazen, en met de stem ter waarschuwing reeds tijdig aangeheven door *de Fakkel*, in meer dan één opzigt berispenswaardig te noemen?

Wij vragen, of al de mannen, op aanbeveling van de vereeniging *Koning en Vaderland* tot leden van de Tweede Kamer benoemd, en zulk een Ministerie ondersteunende, aan de verwachting beantwoorden?

Wij vragen, wat het onderscheid tusschen het Ministerie van Hall en het Ministerie Thorbecke, tusschen de vorige en de tegenwoordige Tweede Kamer is?

De overweging dezer vragen en grieven, door *Fakkel* en *Kronykske* gedaan, kan, meenen wij, het geheele geheim ontsluijeren, dat achter de April-beweging is verborgen; doen dringen in de voornemens, die men koesterde; in de eigenlijke strekking van de vereeniging „*Koning en Vaderland*”; maar ook doen afmeten hoe groot de mystificatie is geweest, waartoe men „de kern der natie” tot bereiking van geheel andere oogmerken heeft gebruikt.

Ook hierin heeft *de Grondwet*, van den eersten dag af goed gezien; en wanneer opregtheid bij de „tegenovergestelde rigting” zou voorzitten: de erkentenis kon nu niet langer achterwege blijven, dat de organen der constitutionnele partij, kalm in de dagen van hartstogt, onophoudelijk voor de teleurstelling hebben gewaarschuwd, die „de groote Protestantsche, de nationale partij”, onvermijdelijk zou treffen.

Nederlanderachtigheden.

Wij lezen in *de Nederlander* N°. 1106 het volgende:

Een geacht correspondent schrijft ons: „Men vertelt mij, dat de Engelsche *Economist* het belastingstelsel van Thorbecke (als of die denkbeelden van hem oorspronkelijk waren!) zeer zou hebben aanbevolen. In 't stuk van accijnsen enz. zijn de Engelschen onze discipels geweest vóór ruim 1½ eeuw; tot nog toe zie ik geene reden, om lessen van daar te gaan halen: de huishouding is zoo geheel verschillend. Het schijnt daarenboven, dat de *Economist* spreekt *sans connaissance de cause.*”

Aan een „geacht Correspondent” wordt *verteld*: „er staat in de Economist eene aanbeveling van hetgeen Thorbecke over het belastingstelsel gezegd heeft.”

Dat praatje — waarschijnlijk in de societeit — is voor den „geachten Correspondent” zoo leerrijk, dat hij dadelijk het vonnis opmaakt tegen den *Economist* en in *de Nederlander* doet affigeren.

De „geachte Correspondent”, aan wien men „verteld” heeft, dat er wat staat in *de Economist*, zegt: „Economist, gij spreekt *sans connaissance de cause.*” Het vertelseltje heeft waarschijnlijk zijn oorsprong gehad na de lezing der *Amsterdamsche*, die verklaarde, dat het tijdschrift „niet op de hoogte was.”

Het is gelukkig, dat de hollandsche taal nergens dan bij ons wordt verstaan. Menigmaal zouden wij voor Europa ons moeten schamen, dat er zoo veel „onkunde” of „opzettelijke miskenning” bestaat, zelfs bij hen, die op voorrang in beschaving meenen aanspraak te durven maken.

Buitenland.

ENGELAND.

Naar luid der opgave van een deskundigen heeft de Britsche natie niet minder dan 100 milioenen ponden sterling in buitenlandsche geldleeningen gesloten, waarvan echter een groot gedeelte geene renten afwerpt.

— In de beide huizen van het Parlement zijn den 31 Januarij (zoo als reeds voorloopig gemeld is) nadat de troonrede uitgesproken was, adressen van antwoord voorgesteld, die, volgens gewoonte, een weêrklank van die aanspraak behelsden. Bij de beraadslaging daarover zijn voornamelijk de buitenlandsche aangelegenheden, in 't bijzonder de turksch-russische zaak in 't breede behandeld. In beide huizen hebben eenige sprekers bedenkingen daaromtrent ontwikkeld; doch de staatkunde van onze regering, zooals die in de troonrede blootgelegd is en door de ministers nader toegelicht werd, heeft geen bepaalden tegenstand ontmoet. De adressen van antwoord zijn dan ook gereedelijk goedgekeurd. Wat het binnenland aangaat, hebben de sprekers van de conservatieve partij te kennen gegeven, dat zij de aangekondigde wijzigingen der verordeningen aangaande de volksvertegenwoordiging onnoodig vonden, en vooral de tegenwoordige omstandigheden ongeschikt, om daarover te handelen.

Eenige bijzonderheden over de beraadslagingen over het Oostersche vraagstuk zullen niet onwelkom zijn.

Het was lord Carnarvon, die in het Hoogerhuis het adres in antwoord op de troonrede voorstelde. Hij deed de zwarigheden uitkomen, welke de staatkundige toestand buiten 's lands aanbood, en voegde er bij, dat, ofschoon die van eenen aard ware, om bekommeringen op te wekken, het toch eene gelukkige omstandigheid was, dat het jaar, hetwelk was ten einde geloopen, onder vooruitzigten van nationalen voorspoed en maatschappelijke verbeteringen was geëindigd.

Na een tijd van 40 jarigen vrede, sprak hij, worden wij op nieuw met oorlog bedreigd; maar wij kunnen ons troosten daarmede, dat hij voor ons is opgekomen, zonder dat wij dien hebben geroepen, en ofschoon wij alles hebben aangewend, om dien te beletten, tot op het oogenblik, waarop eene langduriger toegevendheid opgehouden zou hebben eene deugd te zijn. Indien onze lankmoedigheid zonder voorbeeld is geweest, is het zake niet uit het oog te verliezen, dat de hulpbronnen, waarover wij te beschikken hebben, om in eene oorlogsramp te voorzien, evenzeer zonder wederga zijn.

Onze aarzeling, om ons in eene bloedige worsteling tegen een magtig land te begeven, is geboren uit de innige overtuiging van onze eigene kracht; en ofschoon wij in ons midden geen Wellington en geen Beresford meer hebben, zoo is het voorbeeld, dat die mannen ons nagelaten hebben, niet verloren gegaan. Ik ben overtuigd, dat, indien wij tot vijandelijkheden komen, wij krijgsoversten zullen vinden, die bekwaam zijn om onze legers tot de overwinning te leiden. Maar indien wij het dringende van het oorlogsgevaar te betreuren hebben, dan is er een voordeel, dat wij vernomen hebben sedert de zaken een dreigend aanzien hebben verkregen, te weten dat de regeringen van Frankrijk en Engeland nooit inniger, dan thans, verbonden zijn geweest.

De graaf van Ducie heeft het adres ondersteund en de hoop uitgedrukt, dat, ingeval het tot oorlog mogt komen, het Parlement eenparig aan H. M. de noodige ondersteuning zou verleenen, om 's lands eer op te houden.

De markies van Clanricarde heeft zich niet met de troonrede kunnen vereenigen, wat het vraagpunt van den oorlog betreft. Hij vond daarin geene duidelijke aanwijzing daarvan en beklaagde zich over de weifelingen, welke de regering gedurig nopens deze belangrijke zaak had getoond. Hij keurde het gedrag van Rusland hoogelijk af, en doorliep de onderscheiden phases van de onderhandeling. He[illegible] liet hij zich uit ter zake van de jongste voorstellen, d[illegible] [illegible] met betrekking tot het behoud der oude verdragen, waardoor, naar de meening des redenaars, den Keizer al verleend zou worden wat hij van den aanvang af verlangd had.

De minister van Buitenlandsche zaken, graaf van Clarendon, geloofde dat de spreker beter had gedaan met de beoordeeling van de gevolgde staatkunde uit te stellen tot dat de stukken betreffende de onderhandelingen waren overgelegd. Die stukken werden gedrukt en zouden spoedig onder het oog van het Parlement worden gebragt. De minister bragt evenwel reeds in het midden, dat Rusland's aanvankelijke verzekeringen, dat het geen ontwerpen koesterde van nadeeligen aard voor Turkije's ongeschonden bestaan, de meening deswege bij de regering versterkt had; dat, toen die meening geschokt werd, de regering niet dadelijk tot maatregelen van krachtdadigen aard wilde overgaan; maar integendeel alle middelen uitgeput heeft, om, langs den weg der onderhandelingen tot eene vreedlievende oplossing te geraken. De uitslag is geweest, dat de keizer van Rusland geheel in het ongelijk was gesteld, terwijl de vier Mogendheden eenstemmig zijn, om den aanval af te keuren, waarvan Turkije het voorwerp is gewecst. De minister vreesde dat, in afwachting van het antwoord van Rusland en, ofschoon hij niet geloofde dat Keizer Nicolaas aan de regtmatige vorderingen van de Porte gehoor zal verleenen, Engeland niets verloren had door de vaste, maar verwerende staatkunde, welke de bewindslieden gevolgd hadden. Het zou altoos mogelijk zijn, dat de regering een beroep op het land zou doen om den oorlog met nadruk voort te zetten.

De graaf van Derby, het hoofd van het vorig bestuur, geloofde, dat indien de oorlog onvermijdelijk was, Engelands doel moest zijn, om dien zoo spoedig mogelijk tot eene zegevierende en eervolle uitkomst te brengen. Daartoe zou hij voor zich alle vooringenomenheid van partij, al[illegible] persoonlijke beschouwing ten offer brengen. Hem zo[illegible] niets liever zijn, dan door gezamenlijke krachten [illegible] land met eere uit de tegenwoordige crisis te zien gerake[illegible]

De graaf van Aberdeen herhaalde wat hij vroeger gez[illegible] had, dat hij ten sterkste tegen de jammeren van [illegible] oorlog was; doch even sterk moest hij zich tegen [illegible] beschuldigingen verheffen, als of hij ooit een werk[illegible] van Rusland was geweest. Hij verklaarde ook, dat hij [illegible] noodzakelijkheid van het bondgenootschap met Frankr[illegible] gedurende zijne gansche staatkundige loopbaan, had v[illegible] gestaan, en het grootste blijk daarvan alreeds vroeger [illegible] gegeven, daar hij degeen was geweest, die de zoogena[illegible] „entente cordiale” had in wezen geroepen.

In het Lagerhuis hebben soortgelijke debatten p[illegible] gehad; sir R. Peel en de heer d'Israeli hebben zich e[illegible] met meer levendigheid nog tegen Rusland en de staat[illegible] van de regering uitgelaten, die zij te min doortaste[illegible] te weifelend noemden.

Lord J. Russell, ofschoon zich eene meer bepaal[illegible]

dediging van het door de regering gehouden gedrag over het Oosten voorbehoudende, tot dat de staatsstukken deswege aan het Parlement zouden zijn overgelegd, bragt thans reeds eenige opmerkingen in het midden.

Wat aangaat de nota van Weenen, deed hij bijv. opmerken, dat zij niet door de Engelsche regering alleen was opgesteld, maar door de regeringen van Engeland en Frankrijk te zamen, met de bijvoegingen, door de Oostenrijksche regering. De nota was aangenomen als een middel, zoo men hoopte, om de belangen van Turkije met de aanspraken van Rusland te vereenigen.

Ik kan mij niet met de stellige hoop vleijen, sprak de minister, dat de thans door Turkije gedane voorstellen door Rusland zullen worden aangenomen, en hoezeer de regering ook moge verlangen, om den vrede te behouden, willen wij de Russische regering toch de uitstellen niet zoodanig in haar voordeel zien aanwenden, dat zij ons niet voorbereid vindt.

Wat de onderlinge verhouding der mogendheden aangaat, hebben wij geoordeeld, dat er een zeer groot voordeel in zou gelegen zijn dat Pruissen en Oostenrijk zich met ons zouden vereenigen om te beletten, dat de aanval van Rusland tot den oorlog zoude leiden, en ofschoon onze pogingen daartoe tot dusverre niet geslaagd zijn, koester ik veelzins de hoop, dat de regering van Oostenrijk haar belang wèl zal inzien (hetwelk toch veel grooter is, dan dat van Engeland en Frankrijk), evenzeer als de belangen van Europa in de regeling van het vraagstuk betrokken zijn. Indien Pruissen en Oostenrijk ten slotte toestemmen, om met Engeland en Frankrijk zamen te werken, dan zou de uitslag niet twijfelachtig zijn. Men heeft dus geen tijd verloren, om de regering van Oostenrijk te overreden, het vraagstuk uit een helderder oogpunt te beschouwen.

Ten slotte zijn, zoo als gemeld is, de adressen aangenomen, waarbij men kan zeggen, dat de tegenstand zich meer opdeed op grond, dat de regering te ruim, dan te veel in eenen krachtigen geest had gedaan; doch waarbij zij steeds aandrong, dat zij geleid was geworden door de zucht, om eerst door de meesten bezadigde onderhandelingen het groote doel, het behoud des vredes, te bereiken,

FRANKRIJK.

De berigten van den 1 Febr. uit Parijs luiden alle zeer oorlogzuchtig. De minister van Buitenlandsche Zaken heeft een antwoord gegeven op de bepaalde vragen om ophelderingen van den heer von Kisseleff, en wel in een voor den vrede ongunstigen geest. Openlijke bescherming van Turkije, belemmering van Rusland in de Zwarte Zee, in een woord, zegt een welonderrigt correspondent, een toestand, die door Rusland niet zal zijn aan te nemen.» Men zeide dan ook stellig, dat de Russische gezant op den avonds van den 1 uit Parijs zou vertrekken. Hij zou eene circulaire rigten aan alle Russen, aldaar woonachtig, om die hoofdstad te verlaten, zonder daarom echter een tijd hiertoe te bepalen.

De regering zou eene verklaring in den *Moniteur* openbaar maken, naar aanleiding der aanspraak van Koningin van Engeland, strekkende daartoe, dat zij geene veroveringen wil maken, dat zij geen duimbreeds grond wil winnen, maar dat zij, des noods, het staatkundig evenwigt van Europa wil handhaven.

Dat de bewoordingen der aanspraak van koningin Victoria eenigzins anders luiden dan in den *Times* was aangekondigd, heeft te Parijs een bijzonderen indruk gemaakt en aanleiding gegeven tot eene opmerking in het regeringsblad, dat het publiek zich voor gevraagde of ongegronde beweringen en berigten behoort te wachten.

Er worden troepen aan de kust der Middellandsche zee zamengetrokken; de uitrustingen te land en ter zee duren steeds en met de meeste kracht voort. Het overvoeren van troepen uit Algerie, die aan den oorlog in het Oosten gewend zijn, schijnt altijd nog onderworpen aan het bepaalde antwoord, dat men van Rusland verwacht. De openbare meening houdt zich thans te Parijs met niet anders dan met den oorlog in het Oosten bezig en men brengt zich algemeen de tijden van de slagen van Aboukir en de Pijramiden voor den geest.

— Het half officiële dagblad, *le Pays*, behelst een zeer uitgebreid betoog over de verwikkelingen in de Levant, 't welk klaarblijkelijk met goedvinden der bewindslieden in dat orgaan is opgenomen. Dit betoog is vooral merkwaardig, omdat daarin opgaven worden gevonden, aangaande de aan de admiralen Hamelin en Dundas gegevene instructien, geheel verschillende van die, welke door de engelsche *Times* worden medegedeeld. Onder anderen leest men in *le Pays* het volgende:

«Elke stap, welke door Rusland voorwaarts wordt gedaan op den weg van aanranding en geweld, geeft onmiddellijk aanleiding tot eene dergelijke voorwaartsche beweging van de zijde der mogendheden, bondgenooten van Turkije ter bescherming van dat rijk; en telkenmale heeft de Fransche Regering, door middel van haar orgaan, den officiëlen *Moniteur*, aan Europa en de geheele wereld de redenen doen kennen, waarom zij alzoo en niet anders handelde, en onverzettelijk bleef volharden bij haar voornemen, ten einde in overeenstemming met Engeland, den Czaar te beletten, om door aanwending van geweld, zoowel, als van het middel der diplomatieke onderhandelingen, datgene te erlangen, 't welk strijdig is met het belang van Turkije en met het algemeene Europesche volkenregt.

«Deze doorgaande handeling, dien vasten wil zullen de westelijke mogendheden voorzeker thans niet laten varen. Waartoe zijn nog nieuwe inlichtingen noodig? Waarom moet herhaald worden, hetgeen reeds zoo menigmaal ter kennis van Keizer Nicolaas is gebragt? Waartoe kan het dienen, om nogmaals het doel en de strekking [illegible] te zetten van het binnenzeilen der vereenigde eskaders in de Zwarte Zee, na de zoo duidelijke en inderdaad veel beteekenende circulaire van den Minister Drouijn de Lhuys?

«Het is toch van genoegzame bekendheid, dat de getrouwe bondgenooten van Turkije zullen blijven volharden bij de vroeger door hen afgelegde verklaringen. Thans reeds weet men, dat de openings-rede van de Britsche Koningin het zegel zal drukken op de tot dusver gevolgde staatkunde, die overeenkomstig is met de waardigheid der beide mogendheden, van welker gevoelens zij de uitdrukking is; met het europesche volkerenregt, 't welk daardoor op eene schitterende wijze wordt gehandhaafd. Te dien aanzien kunnen noch twijfel, noch aarzeling bestaan.

«Evenmin is dit het geval aangaande de onmiddellijke gevolgen van het vertrek der eskaders naar de Zwarte Zee. Wij gelooven in de gegevene omstandigheden niet aan de mogelijkheid van eene botsing in die zee. In geen geval zal van onzen kant tot eene zoodanige botsing aanleiding worden gegeven. Bij het binnenzeilen in de Zwarte Zee, hebben de admiralen uitdrukkelijken last bekomen, om elke aanleiding tot strijd te vermijden; die admiralen zullen de Russische scheepsmagt geenszins uitdagen, integendeel, zij zullen alleen Turkije tegen nieuwe aanvallen vrij waren of liever, zij zullen de onzijdigheid van de Zwarte Zee doen eerbiedigen. Zij zullen in geen opzigt noch aan Russen, noch aan Turken het vredelievende bevaren van die zee beletten. Reeds meermalen hebben, naar luid der laatste berigten, onze oorlogsvaartuigen Russische schepen ontmoet, en telkenmale heeft men elkander op de gebruikelijke wijze begroet.»

(Het behoeft wel geene vermelding, dat dit geheel in strijd is met de mededeeling van de *Times*. Het verschil in die beide opgaven, voorkomende in dagbladen, die onmiddellijk onder het oog van regerende personen worden geschreven, is niettemin een merkwaardig verschijnsel.)

BELGIE.

Z. M. heeft het grootkruis der Leopolds-orde aan Prins Napoleon Bonaparte geschonken.

De voornaamste officieren van HDs. gevolg zijn tot commandeur of ridder dier orde benoemd.

Het bal ten hove, den 1 Febr. ter eere van Prins Napoleon gegeven, is zeer luisterrijk geweest.

RUSLAND.

Volgens berigten uit Petersburg van den 20sten Januarij, heeft de adjudant van Z. M. den Keizer van Rusland, graaf Orloff, die daar te lande voor een der voornaamste voorstanders van de partij des vredes wordt gehouden geene andere dan vredelievende instructiën voor zijne zending naar Weenen, en welligt ook naar Berlijn, ontvangen. De geruchten over die zending loopen evenwel te zeer uiteen om aan eenige bepaald te durven hechten.

TURKIJE.

Volgens tijdingen uit de Vorstendommen, bereiden de Russen zich tot een hevigen aanval tegen Kalefat voor, die echter den 20 nog niet had plaats gehad. Den 28 Januarij hebben de Russen Krajowa verlaten, en den volgenden dag verscheiden kleine dorpen nabij de Turksche stellingen bezet. Men giste dat binnen veertien dagen de aanzienlijke hoofdmagt der Russen in de Vorstendommen zou binnenrukken. Het berigt van het ontzetten uit zijne waardigheid van den generaal Gortschakoff (ofschoon stellig door den *Times* gegeven), wordt bepaaldelijk tegengesproken.

Volgens brieven van een Engelsch officier op een der schepen van het eskader in de Zwarte Zee, verlieten de Engelsche schepen *Agamemnon*, *Sanspareil* en *Terrible*, een Fransch schroefstoomschip onder bevel van den vice-admiraal de Tinan, de Fransche stoombooten *Gomer* en *Descartes*, en zes Turksche stoombooten, allen met ammunitie geladen, den 8 Januarij de haven van Sinope. Deze Turksche vaartuigen waren onder de vereenigde bescherming der Engelsche en Fransche schepen, welke in last hadden, hen tegen elken Russischen aanval te beschermen. Met zeer stil en schoon weder stevende deze vereenigde vloot langs de zuidkust der Zwarte Zee en kwam des morgens den 10den Januarij te Trebizonde aan, waar de Turksche schepen terstond een gedeelte hunner ammunitie gingen lossen. Trebizonde, zegt de briefschrijver, is eene armzalige stad, waar, behalve het Britsche Consulaat, naauwelijks één huis van eenige beteekenis gevonden wordt. Hij vond dat men er zeer slecht op tegenweer aan de land- en zeezijde gewapend was; de twee onbeduidende forten waren ter naauwernood van geschut voorzien. Bij het verlaten van Trebizonde waren al de kanonnen geladen, op het gerucht dat vier Russische linieschepen en vier stoombooten nabij die plaats gezien waren. Maar tot groote teleurstelling van velen, die eene ontmoeting van dien aard verlangd hadden, bereikte men Battoun den volgenden dag, zonder een Russisch vaartuig te hebben bespeurd. Battoun is niets meer dan een dorp, met slechts een enkel fort. Nadat de Turksche stoombooten hier al hunne ammunitie voor het vijftien mijlen landwaarts inliggend leger gelost hadden, werd de terugvaart naar Sinope aangenomen, waar men den 13den het overige der vloten onder de admiraals Dundas en Hamelin nog vond liggen. Den avond zouden eenige Engelsche en Fransche schepen zes Turksche stoombooten naar Konstantinopel begeleiden. Te Sinope waren de Turken aangevangen met het ligten der kanonnen en andere zaken, die in het berucht zeegevecht aldaar gezonken zijn.

— KONSTANTINOPEL, Maandag 23 Januarij. De schepen behoorende tot de gecombineerde Fransche en Engelsche vloten, zijn gisteren weder begonnen uit de Zwarte Zee den [illegible]

NOORD-AMERIKA.

Er zijn berigten uit de Vereenigde Staten van den 20sten Januarij jl. ontvangen. Volgens deze is werkelijk een verdrag met Mexico gesloten, waarbij eene uitgestrekte grensstreek, — ook het betwiste Mesilladal bevattende, — op eene grootte van 40 millioen akkers, door Mexico aan de Vereenigde Staten zou worden afgestaan tegen betaling eener som van 20 millioen dollars.

Binnenland.

's Gravenhage, 3 Februarij.

Bij Koninklijk Besluit van 14 Januarij jl., is aan den heer H. P. van Heukelom, directeur der te Amsterdam gevestigde Maatschappij «De Atlas,» bewilliging verleend op eene acte van wijziging van de statuten dezer naamlooze vennootschap.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal is opgeroepen, om op 14 Febr. e. k. ten 2 ure des namiddags, hare werkzaamheden te hervatten.

Het *Dagblad van Leijden*, een der organen van de tegenwoordig bovendrijvende «tegenovergestelde», dat wil zeggen: «geenerlei rigting,» — het blad, waaruit, zoo als bekend is, de voormalige Minister van Doorn zijne gloeijendste argumenten tegen het Voorstel der negen leden heeft geput, — is gisteren aan verval van krachten overleden.

De *Times* beschrijft de gewone plegtigheden, waarmede het Parlement op den 31 Jan. geopend werd. De koningin trok met haar gevolg van het paleis naar het Hoogerhuis en gaf toen bevel, dat het Lagerhuis onmiddellijk in hare tegenwoordigheid moest verschijnen. «Na twee of drie minuten — zegt het Engelsche blad, — hoorde men een onstuimig geraas in de gangen en weldra golfden, wij zouden bijna zeggen, tuimelden, de leden van het Lagerhuis in de tegenwoordigheid van de Koningin. De aandrang was inderdaad zoo groot, dat de Voorzitter en de Roededrager in gevaar schenen te verkeeren, om in tegenwoordigheid van H. M. op den neus te vallen. H. M., die zich altijd vermaakt met de schooljongensachtige onstuimigheid van de leden van haar Lagerhuis, scheen zich ditmaal buitengewoon vrolijk te maken door de pogingen van de *right hon. en hon. gentlemen*, die vooraan stonden, om hun evenwigt te bewaren en om hunne gelaatstrekken in eene ernstige plooi te houden. Zij wendde zich lagchend tot de hertogin van Sunderland, tot wien zij eenige spottende woorden sprak.

Gedurende de voorlezing van de eerste zinsnede van de Troonrede, maakten de binnenstuivende leden van het Lagerhuis zulk een geraas, dat de koningin verpligt was, eene of twee seconden te zwijgen. De *Times* vervolgt aldus: «Na het gestommel en geraas van de zijde der Vertegenwoordigers, begon het gewone toeslaan der deuren buiten de zaal, dat thans eene gevestigde gewoonte is geworden en ongetwijfeld eene der instellingen van ons rijk zal worden; dit werd gevolgd door eene twist tusschen twee hon-gentlemen, die met zooveel drift gevoerd werd en met zoo weinig eerbied voor de tegenwoordigheid van de Souvereine, dat men dit duidelijk in het geheele huis kon hooren en niet «onderdrukt» werd, voordat eenige verontwaardigde: «St. st.!» waren opgegaan.

Wij hebben deze bijzonderheden overgenomen, die doen zien, dat de Engelschman overal en bij elke gelegenheid, excentriek moet zijn, en zijne eigenaardige manieren, die in geen land ter wereld zouden worden geduld, ten allen tijde blijft behouden.

---

* In de zitting van den Hoogen Raad van heden heeft de Proc. Gen. zijne conclusiën genomen in zake van A. Hansen, tegen de mede erfgenamen van wijlen Z. M. koning Willem II, strekkende de vordering van den eischer, om een volledig afschrift (expeditie) te vorderen van het testament van wijlen Z. M. koning Willem I, — Z. E. H. A. concludeerde tot niet ontvankelijk verklaring van den eischer in zijnen eisch met zijne veroordeeling in de kosten, daar naar zijn meening de vordering niet alleen niet steunt op eenig wetsartikel maar geheel in strijd is met den geest en bepaaldelijk met artikel 42 der wet van 9 Julij 1842 op het notaris-ambt. — De uitspraak is bepaald op 24 Februarij.

[illegible]

Uit 's Hage schrijft men aan de *Köln. Zeitung*: Naar men verneemt zou, bij de dreigende politieke verwikkelingen, die eene verzwakking onzer financiële krachten onraadzaam doen schijnen, in het plan van het Ministerie met betrekking tot de belasting-vermindering eene wijziging zijn gekomen; en het kabinet voornemens zijn, de afschaffing van den [illegible] vensterbelasting voor te stellen [illegible] lijke verhooging der belasting [illegible] meergegoeden, als aequivalent [illegible] fing der eerstgenoemde belasting [illegible] dering [illegible]

[illegible] is ontvangen eene [illegible] tot voldoening van [illegible] ingezonden.

[illegible] Nederlandsche Bank op 31 Januarij jl. [illegible] bankbiletten *f* 98.704.240; saldo [illegible] courant *f* 26.119.607.42; munt en munt[illegible] *f* 92.681.386.40 [illegible]

Het *Handelsblad* meldt uit Venlo, dat in den loop der vorige week door den heer-officier van justitie, vergezeld van andere beambten en marechaussées, te Roermondt en te Venlo, bij verscheidene boekdrukkers en lithographen huiszoeking is gedaan. Men verdiept zich in allerlei gissingen omtrent de oorzaak, die daartoe aanleiding heeft kunnen geven. Niemand onderstelt, dat politieke beweegredenen zulks hebben veroorzaakt.

De zes onderwijzers, die bij Koninklijk besluit van 10 Januarij jl., n°. 75, tot onderwijzers van den derden rang voor de dienst in Nederl. Indie zijn benoemd, zijn de heeren: J. A. Immink, te Nijmegen: J. A. P. de Visser, te Voorburg; A. Kommissaris, te Schoonhoven; J. K. van Dijk, te Bergen-op-Zoom; A. Reeders, te Haastrecht, en C. L. Plasberg, te Velp.

Van regeringswege worden ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, verzonden n°. 3 der «*Gesetz sammlurg*» voor het Koningrijk Hanover, houdende eene bekendmaking tot regeling der tolvermindering, aan den groothandel in buitenlandsche wijnen toe te staan.

De aansluiting van het hoofdbestuur der Vereeniging ter bevordering van fabrijk- en handwerknijverheid te 's Gravenhage, met de hoofdcommissie uit de te Haarlem gevestigde Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid, waarvan in de *Staats-courant* van 18 en 19 December ll. is gewaagd, is in het laatst dier maand tot stand gekomen.

De aldus zaâmgevoegde commissie heeft den naam aangenomen van: «Vereenigde hoofdcommissie ter bevordering der belangen van de Nederlandsche nijverheid op de in 1855 te Parijs te houden tentoonstelling,» en bestaat nu uit de heeren. C. J. Glavimans, voorzitter, IJ. D. C. Suermondt, mr. A. G. C. Alsche, M. L. Hermans, en mr. W. J. C. van Hasselt: de beide eersten en de laatstgenoemde namens de Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid te Haarlem, en de derde en vierde namens de Vereeniging ter bevordering van fabrijk- en handwerknijverheid te 's Gravenhage.

Dienonverminderd hebben directeuren der Vereeniging voor volksvlijt te Amsterdam, waarvan de heeren S. Sarphati en J. A. van Eijk voorzitter en secretaris zijn, bereids in het laatst van December de kostelooze hulp dier vereeniging aangeboden, en zich bereid verklaard tot het geven van inlichtingen ten einde ruime en goede inzendingen van voorwerpen van Nederlandsche nijverheid te bevorderen.

Dit aanbod is ter kennis gebragt van de vereenigde hoofdcommissie ten einde langs dien weg tot een zooveel mogelijk gemeenschappelijk overleg en behandeling te leiden.

Directeuren der te Rotterdam gevestigde *Z. Hollandsche Maatschappij ter redding van schipbreukelingen* hebben op nieuw besloten te doen uitreiken, aan:

G. Schumacher, timmerman, en C. Proost, ligt matroos, beiden aan boord van het barkschip *Schoonderloo*, de zilveren medaille en ieder *f* 25 voor het mede bemannen der sloep en de geredde personen van den *Condor* aan boord van den *Schoonderloo* over te brengen;

Hendrik van Rossen, voerende de visschhoeker *Handel-Maatschappij*, van Maassluis, de groote zilveren medaille en *f* 50 om onder de equipagie te verdeelen, voor het op 12 Jan., op 56°. 40' n.br., met bijzonder veel moeite, redden der bemanning van de zwaar ontredderde noordsche brik *Hardiesse* van Arendahl, bestaande nog in 3 personen, die reeds 7 dagen op hun schip, genoegzaam onder water hadden doorgebragt, zijnde de overigen reeds verdronken; hen bijna drie weken aan zijn boord te verplegen en veilig te Maassluis aan wal te zetten.

Deze medailles zullen mede Zaturdag ten 1 uur in een der localalen van de Kon. Nederl. Yacht-club worden uitgereikt. (*N. R. C.*)

Utrecht, 2 Febr. Wij vernemen, dat hoewel slechts voor nagenoeg de helft ingeschreven is van het kapitaal, noodig tot het bouwen van een wasch- en badhuis, eenigzins in verhouding tot de vermoedelijke behoefte van de mindere klasse dezer stad, het bestuur van die inrigting besloten heeft een dergelijk gebouw op kleinere schaal te doen maken en aan de regering der stad verzocht heeft, een terrein af te staan om het daarop te plaatsen. Het ware te wenschen, dat het genoemde bestuur door meerdere deelneming der ingezetenen of door giften nog in staat werd gesteld, aan die inrigting dadelijk de noodige uitgebreidheid te geven. (*U. C.*)

Amerongen, 2 Febr. Gisteren avond en heden ochtend ging en weder veel drijfijs in de rivier de Rhijn, hetwelk evenwel wegens den sterken stroom, veroorzaakt door een schielijk opklimmenden waterstand (in de laatste 24 uren ruim 12 voet gewassen) spoedig werd afgevoerd; zoodat heden middag, bij iets vallend water, de rivier bijna zonder ijs is.

Krimpen aan de IJssel, 2 Febr. Heden liep met goed gevolg, van de werf van den heer J. Otto alhier, te water het Campagne-fregatschip *Twee Gezusters*, groot 300 lasten. Tevens werd de kiel gelegd voor het fregat *Tonia*, groot 375 lasten, beide voor rekening eener rederij onder directie van den heer H. Veder, te Rotterdam.

Deventer, 2 Februarij. Gisteren had hier de herstemming plaats voor een lid van den gemeenteraad tusschen mr. G. Duijmaer van Twist, hoogleeraar aan het athenaeum, en den heer J. van Schooten, handelaar in boter. Uit de heden geopende stembriefjes bleek, dat de heer van Twist op zich had vereenigd 225 en de heer van Schooten 268 stemmen, zoodat de laatstgenoemde is gekozen. Ongeveer 300 kiezers hebben bij deze herstemming van hun regt geen gebruik gemaakt.

|| **Nijmegen**, 2 Febr. Gisteren is weder de dienst der stoomboot *Willem de Eerste*, tusschen hier en Rotterdam, hersteld, en heden wordt die van de *Nijverheid* hervat, zoodat op nieuw voor het reizend publiek de gelegenheid is geopend, door dit vervoermiddel, dagelijks van hier naar Rotterdam, en van dáár naar hier te komen. Ook herneemt op morgen de gierbrug hare positie voor onze stad, om aan haren naam en bestemming: *Zelden rust*, te beantwoorden.

— De artillerie is hier druk bezig met het ontladen van ijzeren stukken geschut, zwaar kaliber, alsmede verschillende projectiles, komende van Venlo. Wij vernemen, dat dergelijke verzendingen van Maastricht naar elders zijn geëffectueerd. Zoude de slechte kazernering ook tot deze maatregelen aanleiding hebben gegeven?

Zutphen, 2 Febr. De schipbrug te Doesborgh is heden afgenomen, omdat men verwacht, dat bij het thans wassende water de ijsdam boven die stad het niet lang meer zal kunnen houden. Ook hier zal men nog heden de brug afnemen, want het water is sterk wassende.

— Heden morgen (marktdag) geraakte een paard voor een boerenkarretje gespannen op hol en rende in volle vaart de geheele markt af, terwijl de boer, meer gesleept wordende als loopende, de teugels trachtte vast te houden. Aan het benedeneinde der markt sloeg het paard eene dwarsstraat in, door welke zwenking de boer van de been raakte en de teugels moest laten schieten. Het wiel van het karretje ging den armen man over het hoofd, echter gelukkig zonder hem erg te kwetsen, terwijl het steeds hollende paard aan de kazerne der pont niers, door een paar militairen werd opgevangen.

— Tot de gebouwen, welke volgens het bouwplan der stallen moeten worden afgebroken, behoort mede eene sints eeuwen gestaan hebbenden toren, bekend onder den naam van «den Blanken Toren» waarvan de muren circa 2 ned. ellen dik zijn. — Daar het uiterst moeijelijk, zoo niet onmogelijk is dezen toren af te breken, zegt men, op het denkbeeld te zijn gekomen, de steenen door buskruid los te werken. Het is zeer te betreuren, dat dit aloude monument bij het gemeentebestuur geene verschooning heeft mogen vinden, te meer omdat men minder om de ruimte dan wel om de massa steenen tot de afbraak heeft besloten.

Onze stads-architect is dezer dagen in een der oude stallen met een oude balk van eene hoogte van circa 10 ellen naar beneden gevallen, waardoor hij eene niet onbelangrijke kneuzing aan den schouder heeft bekomen.

Blijkens een van Z. M. consul te Marseille ontvangen berigt, zijn in 1853 aldaar binnengekomen 2994 schepen, metende te zamen 512,791 tonnen, en van daar uitgezeild 2778 vaartuigen, metende te zamen 485,483 tonnen. Onder de aangekomen schepen waren er 24 onder Nederlandsche vlag, metende te zamen 1446 lasten. Van dezelve kwamen er 18 regtstreeks uit Nederland en 6 uit vreemde havens, en wel 10 van Amsterdam, 7 van Rotterdam en 1 van Vlaardingen, welke te zamen aanbragten: 49,992 Edammer kazen, 4260 Goudsche idem, 652 balen gort, 2200 blokken tin, 239 balen en baaltjes tabak, 235 lasten bruinsteen, 27 lasten staal, 6 lasten zink, 164 vaten zwavelzure baryth, 38 pakken kalfsvellen, 45 vaten blaauwsel, 14 vaten calliatour, 10 vaten geraffineerde campher, 10 kisten gum damar, 70 kisten Chinesche kaneel, 32 vaten dividivi, 1615 zakken cassia fistula, 100 balen koffij, 49 vaten lijnolie, 50 kisten jenever; vaten staal, verschillend ijzerwerk, eenige kisten thee enz.

Van de 6 overige schepen kwamen 2 van New-Castle met steenkolen, 1 van Cardiff en 1 van Barcelona met steenkolen, 1 van Antwerpen met spiritus, spijkers, glas enz. 1 van Santos met koffij, te Marseille gelost, terwijl dat vaartuig met de inhebbende lading suiker naar Genua is gezeild.

Gedurende gemeld jaar zijn van Marseille uitgezeild 23 Nederlandsche schepen, te zamen metende 1404 lasten, en waarvan regtstreeks naar Nederland zijn vertrokken 7 schepen, alle naar Rotterdam bestemd en beladen met meekrap, zwavel, zeep, amandelen, droogerijen, gedroogde huiden, olie, spiritus enz.; terwijl 16 Nederlandsche schepen naar vreemde havens vertrokken, en wel 1 naar Liverpool met meel; 1 naar Smyrna en 1 naar Cette in ballast; 1 naar Falmouth met lijnkoeken, 1 naar Hull met dito lading; 2 naar St. Petersburg en 1 naar Hamburg met diverse goederen; 1 naar Antwerpen met rogge en 1 naar Genua met suiker en de aangebragte lading van Santos; — voorts zeilde er nog een schip onder Zweedsche vlag naar Rotterdam met meekrap, zeep, droogerijen enz.

De prijs der kaas steeg in het voorjaar, tot dat in den zomer fr. 84 per 50 kil. werd betaald. Vervolgens is de prijs van dit artikel wederom gedaald en is thans niet boven de fr. 79.80 te noteren.

Van geraffineerde gestampte suiker werd in den loop van het jaar niets aangevoerd.

De handel in koloniale waren was minder belangrijk dan in vroegere jaren; vooral van koffij waren de aanvoeren aanmerkelijk minder. Zulks moet hoofdzakelijk worden toegeschreven aan hooge prijzen op de plaatsen van oorsprong, hooge scheepsvrachten enz. Er werden van dit artikel aangevoerd 2853 pakken Mokka; 2300 vaten en 1829 zakken St. Yago, 624 vaten en 1552 zakken Porto Rico, 8609 zakken Havannah, 53,100 zakken Braziel, 22,210 zakken Hayti, 18,052 zakken Laguayra, 4892 zakken Maracaïbo, 2490 zakken Ceylon en 9931 zakken uit Indie. Er bleef op den 31sten December 1853 voorraad van 1000 pakken Mokka, 50 vaten St. Ya 14,500 zakken Braziel, 5200 zakken Hayti, 1500 zak Laguayra, 1500 zakken Ceylon, en 1000 zakken koffij Indie.

De door vreemde schepen uit vreemde landen aangevoe hoeveelheden suiker (ruwe) verschilden weinig met die vorige jaren; die door Fransche schepen van dezelf herkomst aangebragt waren aanzienlijker; het geheel bedr 3737 kisten witte Havannah suiker; 55,225 kisten blo dito; 1276 vaten en 235 vaatjes Porto Rico, en St. Ya 141,669 zakken en 1929 kisten Braziel en 5936 zak Egyptische suiker. Van dezen geheelen aanvoer blij slechts ongeveer 800 kisten Havannah suiker over.

Van peper werden aangevoerd 18025 pikols, met voorraad thans van 900 pikols. De prijs van dit arti zoowel als die van de koffij is in den loop van het j vrij aanmerkelijk gerezen, terwijl de suiker, per vreem vlag aangevoerd, genoegzaam, stationair bleef; die p Fransche vlag aangebragt, verbeterde in prijs. (*St. Ct.*)

Correspondentie.

Het stuk van 31 Jan. jl. uit Nijmegen is ontvang maar kan niet geplaatst worden. Wij hopen, dat als aan het gedaan verzoek van den geëerden schrijver vold zal zijn.

Advertentiën.

De Grondwet, Dagblad.
De Weegschaal, Weekbl

HH. liefhebbers van Dagblad-lectuur, die genegen z om bovengenoemde Bladen ter lezing te ontvangen, wor verzocht zich *franco* te adresseren aan den Boekhandel J. BEERENDONK, Heisteeg, te Amsterdam. (274)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 3 Februarij 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$58\frac{7}{8}$ $9\frac{1}{8}$ $\frac{7}{8}$			
Dito Certificat. .	3	$70\frac{7}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	$102\frac{1}{8}$
Dito Dito . .	4	$88\frac{1}{8}$ 88	Dito 1828/1829	5	$101\frac{3}{4}$ $\frac{7}{8}$
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	$89\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	$83\frac{3}{4}$
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{5}{8}$ $19\frac{11}{16}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3	$40\frac{1}{2}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. °/m.	3	$35\frac{3}{4}$ $\frac{13}{16}$			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{3}{16}$ $\frac{1}{4}$	Metalliek . . .	5	$65\frac{3}{8}$ 66
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	83
Portugal.			Dito letter B. .	5	83
Londen nieuwe.	5	$34\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{4}$
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{4}$

Philad., Bank-act. $3\frac{3}{4}$; Mexic., te Lond. 3 pct. 23 24; dito Onb. $23\frac{1}{2}$, 24, $23\frac{7}{8}$; Gren., p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ p 18; dito Uitg. $6\frac{3}{4}$, 7; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $61\frac{3}{16}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.

Bij veel affaire in de hoofdsoorten van Binnenl. en vreem effecten was de markt tengevolge van eenige verkooporders gemeen flaauw gestemd.

FRANKFORT, Donderdag 2 Febr. Metal. 5 pct. 69 Spanje binn. 3 pct. $35\frac{7}{8}$; dito 1 pct. $18\frac{1}{16}$.

LONDEN, Donderdag 2 Febr. Consols $90\frac{5}{8}$; 3 pct Spa buitenl. $39\frac{1}{2}$; 1 pct. dito 19; Comité-bewijzen $4\frac{1}{2}$; Pas 4; 5 pct. Rusland 105; $4\frac{1}{2}$ pct. dito 89; 4 pct. Holl 91; $2\frac{1}{2}$ pct. dito $60\frac{1}{2}$; 5 pct Sardinie 84.

PARIJS, Donderdag 2 Febr. Fransche 3 pCts. 67.35; 4$\frac{1}{2}$ pCt. 97; Spanje 1 pCt. $18\frac{1}{4}$; Dito 3 pCt. $35\frac{1}{2}$; B sche $89\frac{1}{2}$; Russen 85; Metall. Litt. B $89\frac{1}{2}$.

WEENEN, Woensdag 1 Februarij. Metall. 1852 5 $89\frac{5}{8}$; dito lett. B. $111\frac{1}{2}$; N. Bankactien 1305; Lo fl. 250 $132\frac{1}{2}$; Lomb. Ven. 101; Zilver $25\frac{1}{4}$; Wiss. 12.16; Parijs 148.

Op de troonrede der koningin van Engeland was de beter gestemd.

MADRID, Dingsdag 31 Jan. 3 pCts. $38\frac{1}{4}$; 1 pC

Gedrukt bij G. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenh